

DPA – 520 (SAN)

First Year M.A. Examination, July/August 2011
(Directorate of Distance Education)
SANSKRIT
Paper – II : Classical Literature – 2
Text : 1) Abhijñāna Śākuntalam
2) History of Sanskrit Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70+80

Note : Answer either in Sanskrit or in Kannada or in English.

Part B is compulsory for freshers.

PART – A

(Freshers and Repeaters)

I. a) अभिज्ञानशाकुन्तलस्य रसपरिपोषणं निरूपयत । **10**

अथवा

दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत ।

b) द्वे अधिकृत्य लघुटिप्पणी लिखत । **6**

१) भरतवाक्यम् ।	२) विदूषकः ।
३) गौतमी ।	४) विष्कम्भकः ।

II. a) अधो निर्दिष्टेषु द्वौ अनूद्य विवृणुत । **10**

१) विचिन्तयन्ती यमनन्यमानसा

तपोधनं वेत्सि न मामुपस्थितम् ।

स्मरिष्यति त्वां न स बोधितोऽपि स-

न्कथां प्रमत्तः प्रथमं कृतामिव ॥

P.T.O.

२) रम्याणि वीक्ष्य मधुरांश्च निशम्य शब्दा-

न्पर्युत्सुको भवति यत्सुखिनोऽपि जन्तुः ।

तच्चेतसा स्मरति नूनमबोधपूर्व

भावस्थिराणि जननान्तर सौहृदानि ॥

३) अर्थो हि कन्या परकीय एव तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः ।

जातो ममायं विशदः प्रकामं प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा ॥

४) शुश्रूषस्व गुरुन्कुरु प्रियसखीवृत्तिं सपत्नीजने

भर्तुर्विप्रकृतापि रोषणतया मा स्म प्रतीपं गमः ।

भूयिष्ठं भव दक्षिणा परिजने भाग्येष्वनुत्सेकिनी

यान्त्येवं गृहिणीपदं युवतयो वामाः कुलस्याधयः ॥

II. b) अधो निर्दिष्टेषु त्रीणि संसन्दर्भ व्याख्यात ।

6

१) पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमवाप्नुहि ।

२) सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः ।

३) अनुद्धताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् ।

४) उत्सवप्रियाः खलुमनुष्याः ।

५) शकुन्तलावण्यं प्रेक्षस्व ।

III. ‘माधे सन्ति त्रयोगुणाः’ विशदयत ।

10

अथवा

संस्कृतसाहित्ये कालिदासस्य स्थानं निर्धरत ।

IV. संस्कृत वाङ्मये कथासाहित्यमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

10

अथवा

भासनाटकान्यधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

V. “उत्तरे रामचरिते भवभूतिर्विशिष्यते” विशदयत ।

10

अथवा

गद्यकाव्यान्यधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

VI. द्वे लघुटिप्पणी लिखत ।

8

- १) हितोपदेशः ।
- २) मेघदूतम् ।
- ३) दण्डी ।
- ४) मधुराविजयम् ।

PART – B

(Freshers Only) (80 Marks Scheme)

VII. ‘तत्र रम्या शकुन्तला’ विशदयत ।

10

अथवा

पञ्चचम्पूकाव्यान्यधिकृत्य प्रबन्धं रचयत ।